heid in hun leven kan worden van 's morgens als ze worden gewekt tot 's avonds als het bedtijd is. En die gehoorzaamheid — en daarin zullen onze kinderen tonen, dat ze Gods kinderen zijn — dan „in de Here", dat is, zoals we eerder opmerkten als een stukje van Hem, en daarom ook op de mánier van Hem.

Hoe groot toch de Here Jezus was, al ging Hij die eenvoudige Jozef en Maria, als Zoon van God, oneindig ver te boven, niettemin was Hij, als kind van Maria en als zoon van Jozef naar de wet, „hun onderdanig" (Luc. 2 : 51). Hij hoorde dus als er wat tegen Hem werd gezegd, en Hij deed, wat van Hem werd gevraagd, zo maar, zonder mopperen en zonder tegenspreken.

Welnu, zo, in de Here, één met Hem en júist zoals Hij zullen nu onze kinderen hun ouders gehoorzaam zijn.

En daar zit de knoop. Want gehoorzaam zijn, dat zal de jeugd, zolang ze thuis de voeten nog onder tafel steekt, en zolang daar, als 't er op aankomt, niet de kinderen, maar de ouders baas zijn, wel moeten. Is 't niet, met haar zin, dan er tegenin; is 't niet met vreugde, dan met pijn. Daar is ook nog zoiets als de stok achter de deur en de sterke arm. En bovendien, een kind is nu eenmaal van z'n ouders afhankelijk, en dus bij voorbaat de onderliggende partij. Ieder, die, om het vermeende onrecht dat hem door die z.i. zo hardvochtige ouders werd aangedaan, wel eens de benen nam, is het aan z'n rammelende maag, waardoor hij naar huis terug gedreven werd, wel gewaar geworden. Buigen, hoe hard het vallen mag soms, en hoeveel tranen het kan kosten, er is geen ontkomen aan.

Maar om nu niet zo, met alle mogelijke vijven en zessen, doch vrijwillig en van harte, zonder enig tegenspreken, gehoorzaam te wezen!

Dat mag gaan, wanneer zoon of dochterlief nu juist iets wordt gevraagd, wat ze zelf ook al hadden gedacht of graag gewild, maar wat wordt dat moeilijk als het dingen geldt, die ze liever niet willen, waar ze een hekel aan hebben.

En zo zal het toch moeten, als ze in de Here gehoorzaam zullen wezen.

De Here Jezus had ook helemaal geen zin om met z'n ouders mee te gaan, toen ze Hem daar vonden in de tempel. Toch deed Hij het, zonder protest.

Waarom?

Wel omdat het gebod van God in Zijn hart stond gegrift en Hij in zijn ouders, die God over Hem had geplaatst, Zijn Vader in de hemel wilde liefhebben en eren.

Daarom móest Hij, maar daarom kón Hij ook zijn ouders gehoorzaam zijn, en Hij gaat daar alleen maar van af, wanneer Hem iets gevraagd wordt, dat tegen de wil van Zijn Vader in de hemel ingaat. Dat was het geval toen, midden in de vervulling van Zijn ambtelijke dienst, de boodschap tot Hem kwam: „Zie, Uw moeder en Uw broeders daar buiten zoeken U".

Wanneer dan een bezorgde Maria en enkele ongeruste broers uit vrees, dat Hij overspannen is, zich over Hem willen ontfermen en Hem dus Zijn Middelaarstaak willen doen onderbreken, dan antwoordt de Here Jezus: „Wie is Mijn moeder of Mijn broeders". En de kring, die om Hem vergaderd is, rondziende, zegt Hij: „Zie Mijn moeder en Mijn broeders. Want zo wie de wil Gods doet, die is Mijn broeder en Mijn zuster en moeder" (Marc. 3 : 21, 31—35).

Maar overigens, Hij buigt. En de kinderen zullen buigen in de Here. En er staat nergens bij, dat dat ophoudt, als ze ook al een woordje beginnen mee te praten aan tafel, en ook al hun weetje beginnen te krijgen, of als ze straks 21 jaar geworden zijn. Dat mag er van gemaakt zijn, en het heilig gebod Gods dat „een gezang" moest wezen, het mag een last geworden zijn, waar een kind zo haastig mogelijk onderuit moet zien te komen, het één noch het ander is het geval.

Een éérste gebod is het met een belofte.

Een eerste gebod, dat wil niet zeggen, een gebod, waarbij voor het eerst van een belofte sprake is — dat is ook al bij het tweede het geval — maar een gebod, dat f u n d a m e n t e e l is, een gebod, uit de onderwerping waaraan, de gehoorzaamheid aan de andere geboden, op heel het brede levensterrein, opkomt en dat zegen verspreidt voor het leven der kinderen op heel dat wijde levensgebied. En is het niet waar? En wordt het niet dagelijks bewezen?

Wat zijn de beste gezinnen? Die, waar de Schriftuurlijk geëiste tucht wordt gevonden.

En wat worden — in het gemeen genomen, want Gods verkiezing, al beweegt ze zich in de lijn des verbonds, is tenslotte niet gegeven met, noch gebonden aan de lijn des verbonds — wat worden de levende leden van de kerk des Heren, de (Schriftuurlijk) goede mannen en vrouwen, gehoorzame onderdanen, trouwe arbeiders, flinke patroons, echte vaders en moeders? De kinderen, die thuis de tucht in de Here aanvaard hebben en die van huis uit gehoorzaamheid in de Here geleerd hebben, ook voor die andere gezagsverhoudingen, waarmee ze, naarmate ze ouder worden, in aanraking komen.

Maar de ontbinding, het bederf, het ongeluk, niet alleen in de gezinnen, doch op alle gebied, in kerk en in school, in maatschappij en in staat — en onze tijd laat ze ons toch wel op de meest ontstellende wijze zien — ze vindt haar oorzaak daarin, dat, wat het eerste moet zijn, niet het eerste was en is.

Om het heel concreet te zeggen, de oorzaak ligt hierin, dat Pietje, toen hij 2 jaar was, zo'n dotje was, dat je hem toch beslist z'n kleine, maar des te hardnekkiger zinnetje moest geven. En de ouders staan bij de wieg of bij de box om hun eigen dwaasheid te lachen of in geuren en kleuren wordt het geval aan de visite-van-'s-avonds verteld. Zo'n baasje toch!

De oorzaak ligt hierin, dat Marietje, toen ze twaalf was, als 't er op aankwam, precies deed, wat haar uitkwam. En dat Gerrit, toen hij achttien was, z'n vader en moeder zo te zeggen in z'n zak had, en met ze ging wandelen, waarheen het hem beliefde.

Maar zal de wereld van vandaag en zullen wij als kerk in die wereld dan ook nog een toekomst hebben, het zal alleen zijn, doordat de jeugd, als geliefde kinderen, God navolgt in het eenvoudig buigen onder het ouderlijk gezag.

Want die HERE, Die een beloner is dergenen, die Hem zoeken in het houden van Zijn geboden, Hij is ook een ijverig en jaloers God tegenover hen, die Zijn geboden niet achten. En de ongehoorzaamheid laat Hij niet ongestraft: verscheurde gezinnen, kerkelijk verval en afval, een ontwrichte maatschappij, een gebroken koninkrijk, een bedelhand naar Amerika. „Gij kinderen zijt uw ouders gehoorzaam in de Here".

Maar als dat primair voor de kinderen is, dan is primair voor de jeugdvergaderingen, waarin de kinderen samenkomen, dat orde en tucht daar geen probleem zijn. Dat er dus leiders en leidsters voor staan, die hun taak verstaan. En zijn die er niet, of zijn die niet te vinden, liever geen vergadering dan een vergadering, die een vergaarbak wordt van ongerechtigheden. Daar wordt de navolging Gods van de kinderen niet door bevorderd, maar alleen maar door in de weg gestaan.

DE „TOON".

Ik beklaag een gemeenschap, die over den „toon" spreekt, en niet over den „inhoud" en over den „geest".

De broederlijke toon moet geen waarheden verzwijgen, die de rechtvaardigheid gebiedt te spreken.

Sommige menschen worden pas huiverig, als de polemische toon scherp wordt. Ik word het als de zaak vertroebeld wordt, ook al is de toon aeolisch. *K. S.*

Daarbij hoeven we echter niet te blijven staan.

De apostel spreekt met de kinderen ook de ouders aan, en werkt ook voor hen de eis tot navolging Gods in de opvoeding van het hun toevertrouwde erfdeel nader uit. „Gij ouders, verwekt uw kinderen niet tot toorn", „Verbittert ze niet", kunnen we ook vertalen. Dat wil dus zeggen: maak ze het niet nodeloos zwaar en moeilijk. Leg ze geen lasten op, die hun jonge schouders nog niet kunnen torsen.

De Here is al tevreden als ze gehoorzaam zijn, vraag u dan van hen niet het onmogelijke, wees niet wijzer dan God. En jaag ze niet door onredelijkheid, door willekeur, door voortrekkerij, door dwaze bevelen, en onverstand tegen u in het harnas.

Och nee, daarbij zijn die kinderen wel niet verontschuldigd, maar hun bloed, het zal van de hand van die vaders en moeders, van die leiders en leidsters, die wel eens zouden laten zien, wie er eigenlijk baas was, en die de kinderen geen rust en geen mond gegund hebben, geëist worden.

„Gij ouders, verwekt uw kinderen niet tot toorn".

Of dat dan één ouder, of wie verder in de opvoeding de ouders terzijde staan, zou willen?

Nee, natuurlijk niet! Het kómt er bij ons zondaren alleen zo gemakkelijk van en we ontkomen er alleen aan, wanneer we in het geloof zien, wat onze kinderen zijn. Geen stelletje recruten, die je africhten moet, en al evenmin een aantal lieve wezentjes, die je in de watten leggen moet, maar een groep uit genade tot Gods kinderen aangenomen zondige schepselen, die je tot Hem leiden en voor Hem bewaren moet. Die je dan ook niet tot toorn verwekken, maar, zoals de apostel zegt, „in de lering en vermaning des Heren" opvoeden moet.

De lering, dat is, heel de vorming, de leiding en vermaning, dat is de terechtwijzing van de kinderen, dat omvat dus de wandel in de nieuwe gehoorzaamheid als kinderen des Heren. En die wandel beperkt zich niet tot de kerkgang en de eerbied onder het Bijbellezen, en het gebed, en het komen ter catechisatie, die raakt ook het onderwijs, dat de kinderen genieten en het werk dat ze doen, en de omgang die ze hebben, en de besteding van de vrije tijd en van het zakgeld. Is er eigenlijk wel iets, dat er niet mee te maken heeft?

Het kan predikanten en ouderlingen nog wel eens overkomen, dat, wanneer het misgaat met een kind, ze nauwelijks de deur nog binnen, van de ouders te horen krijgen: „aan ons ligt het niet, wij zijn de kinderen altijd goed voorgegaan".

Maar als er dan eens nader geïnformeerd wordt, dan blijkt dat voorgaan daarin te hebben bestaan, dat de Bijbel geregeld werd gelezen, de kinderen mee genomen werden naar de kerk, en ze er van langs kregen, wanneer ze 't één of ander hadden uitgehaald. Maar wat voor vriendjes of vriendinnetjes de kinderen nu eigenlijk precies hadden, wat ze uitvoerden bij de weg, waarmee ze bezig waren in hun vrije tijd, hun moeilijkheden, hun vragen, hun belangstelling, kort-

---

Voornamelijk in zijn hoofd. De dokter gaf hem dan ook ziekteverlof in het ziekenhuis. Op het ogenblik werkt hij weer mee, maar juist hersenarbeid vermoeit hem heel erg. Hij heeft met me te doen, dat het vertaalwerk nu stop staat en tracht mij op allerlei andere manier van dienst te zijn, door de Daja's, die hij kent (en hij kent er heel wat tot ver in de omtrek), te bewegen mij te helpen bij de schoolbouw. Hij is ook zo iets als wat wij voorzitter van de jeugdorganisatie onder de Daja's zouden kunnen noemen.

Het vertalen met hem was nog prettiger dan met Aris, omdat ik merkte, dat Adji deze dingen geloofde. Hij is vroeger onder de bearbeiding van een pastoor geweest, maar, hoewel zinds onze komst de invloed van de roomsen merkbaar groter is geworden, heeft Adji wel te verstaan gegeven, dat hij voorheen door de pastoor verkeerd was ingelicht en 't lezen in „ónze" Bijbel, d e Bijbel, vond hij heerlijk. Het werd hem alles veel duidelijker. Hij deed zijn best om het zo zuiver mogelijk te vertalen. Hij had ook meer onderwijsgaven dan Aris en kon mij zodoende meer vertellen van het wezen der taal (het idioom zeggen we meestal).

Maar..... ik zat weer zonder.

Ik probeerde op eigen houtje verder te werken met behulp van de reeds verzamelde gegevens. Maar dat gelukte toch niet. Nu had ik, om alle woorden en uitdrukkingen later in alphabetische volgorde te kunnen opschrijven, een kaartsysteem aan meneer Munneke gevraagd en dat heel spoedig gekregen. Ik heb toen maar de bijna 2000 woorden, die ik had, vast uitgeschreven en meteen weer bestudeerd. Voorts al het vertaalde tegelijk weer eens gecorrigeerd en heb verbaasd gestaan over de vele onnauwkeurigheden, die je dan vindt.

Toen kwamen tegelijk Nani en Gondé op de proppen.

Nani is een zieke jonge man, die 't Balantian spreekt. Naar mensenidee kan hij niet meer beter worden. Hij heeft daar veel verdriet over, maar draagt het moedig. Elke avond en elke Zondagmorgen, wanneer ik aan de mensen uit de Bijbel vertel, komt Nani ook. Hij is heel bescheiden en durfde er haast niet aan te beginnen om mij zijn taal te leren. Nu werken we elke dag van 9 tot 11 uur. Met hem heb ik tot nu toe het prettigst gewerkt. Vrij van alle roomse invloed kwam het Evangelie op hem af en toen ik hem een keer na een uitvoerige toelichting op een moeilijke zaak eens ronduit vroeg, of hij dat geloofde, zei hij met iets van bevreemding in zijn stem: „Natuurlijk meneer, anders was ik hier nooit aan begonnen". Een andere keer zei hij me, ongevraagd, dat hij dit werk zo fijn vond, want nu had zijn leven toch nog een doel. Hij is niet „knap", maar toen er eens een paar weken achtereen veel zieken uit zijn streek kwamen en ik hen, vooral op zijn verzoek, toesprak in hun eigen taal, toen bleek heel duidelijk, dat wat hij me geleerd had, goed was.

Gondé is een vriend van Aris, maar uit een ander dorp. Hij kent èn het Maleis heel goed èn het Pantu. Met hem werk ik 's middags. Eerst hebben we het gedeelte van Mattheus, dat reeds af was, herzien. Toch nog weer fouten gevonden. Soms ook is Gondé z'n vertaling iets anders dan die van Aris, zonder dat één van de twee het fout deed. Dan is er een dialectisch verschil. Maar het heerlijkste vond ik, dat Gondé me wist te vertellen, dat het wel degelijk de bedoeling van Aris en hem zelf is, om, als meneer z'n school er eenmaal is, weer terug te komen. Maar ze vonden (en hun ouders ook) het zo jammer om deze tijd maar afwachtend door te brengen, zonder iets er bij te leren.

Ik geloof, dat vele Nederlandse kinderen daar iets van kunnen leren, niet?

Mattheus is vertaald tot en met hoofdstuk 24. In het Pantu.

Lukas tot en met hoofdstuk 8 in het Lara.

Markus tot en met hoofdstuk 10 in het Balantian.

Johannes tot en met hoofdstuk 2 in alle drie de talen.

De lezers begrijpen mijn bedoeling wel. Ik zou zo graag aan alle bewoners van dit gebied een „verhalende" en „verklarende" Evangeliebeschrijving geven. 't Gaat niet vlug; lang niet vlug genoeg naar mijn zin. Landak telt ongeveer 80.000 Daja's. Dagelijks sterven er velen, zonder te weten dat er een „Goede Boodschap" is. Als u hier woonde, zoudt u iets begrijpen van het woord van de Heiland: „Bidt toch de Heere des oogstes, dat Hij arbeiders in zijn oogst uitstote". Om dat nu mogelijk te maken, mogen we allemaal meehelpen. Onze jongens en meisjes mogen verzamelen; hun ouders (en zij zelf óók) mogen offeren; de Kerkeraden mogen beroepen; Dienaren des Woords mogen zich bereid verklaren; wij mogen hun taak verlichten en allen mogen bidden.

Vergeet u het niet, als u straks naar bed gaat?

We kunnen niet allemaal zendeling zijn, maar we kunnen, neen, we moeten wel allemaal „mede-arbeider" willen wezen.

De hartelijke groeten van
Ngabang, Dec. '51. J. P. MOERKOERT.